

NORGES HØYESTERETT

Den 9. september 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Arntzen, Bergh og Steinsvik i

HR-2021-1808-U, (sak nr. 21-124213STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Morten Andreassen)

mot

Påtalemyndigheten (politadvokat Thea Severine Hanken
Hobbesland)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over lagmannsrettens kjennelse om fortsatt varetektsfengsling.
- (2) A er siktet for overtredelser av straffeloven § 321, tyveri, straffeloven § 321, jf. § 16, forsøk på tyveri, og legemiddeloven § 31, jf. § 24, ulovlig besittelse av narkotika.
- (3) A ble første gang varetektsfengslet for fire uker 7. juli 2021 på grunn av gjentakelsesfare. Hans anke til lagmannsretten og videre anke til Høyesterett ble forkastet. Fengslingen ble forlenget for fire nye uker 3. august 2021. Også denne gang ble hans anke til lagmannsretten og videre anke til Høyesterett forkastet. Fengslingene har bygget på at det er sannsynlig at det vil bli reist sak om tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 andre ledd, jf. straffeprosessloven § 171 tredje ledd.
- (4) Agder tingrett avsa 30. august 2021 kjennelse med slik slutning:

«A, født 00.00.1991, kan fortsatt holdes i varetektsfengsel inntil noe annet bestemmes av påtalemyndigheten eller retten, men ikke ut over 28.09.2021 kl 1600.»
- (5) A anket.
- (6) Agder lagmannsrett avsa 2. september 2021 kjennelse med slik slutning:

«Anken forkastes.»
- (7) A har anket til Høyesterett ved avkrysning på forkynnelseskjema. Anken er ikke begrunnet, og forsvarer har ikke inngitt støtteskriv.

- (8) *Påtalemyndigheten* har påstått anken forkastet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388.
- (10) Etter straffeprosessloven § 170 a må fortsatt fengsling ikke utgjøre et «uforholdsmessig inngrep».
- (11) Det følger av fast og langvarig praksis at dersom det ut fra begrunnelsen for fengslingen fremstår som åpenbart at den vil bli begjært forlenget frem til hovedforhandlingen, må forholdsmessigheten vurderes i dette tidsperspektivet, jf. blant annet HR-2020-593-U avsnitt 15. Når tidspunktet for hovedforhandlingen er usikkert, følger det av HR-2018-2119-U avsnitt 10 at retten må «bygge på hva den ut fra foreliggende opplysninger og erfaringer anser sannsynlig».
- (12) Som det fremgår av den opprinnelige fengslingsbegjæringen, tar påtalemyndigheten sikte på å beholde siktede i varetekt frem til hovedforhandlingen. I tidligere fengslingskjennelser er forholdsmessigheten vurdert ut fra sannsynlig hovedforhandling i oktober 2021. Etter tingrettens behandling av siste fengslingskjennelse fikk de rettsoppnevnte sakkyndige utsatt fristen til å fremlegge sin erklæring. Om tidsperspektivet for hovedforhandlingen uttaler lagmannsretten:
- «Etter lagmannsrettens mottakelse av påtalemyndighetens epost om at de sakkyndige har fått utsatt frist for sin erklæring til 1. oktober 2021, anses det mindre sannsynlig at hovedforhandling vil bli holdt innen utløpet av samme måned. Lagmannsretten har imidlertid ikke fått påtalemyndighetens vurdering av dette, men forutsetter at deres vurdering av tidsforløpet foreligger ved eventuell begjæring om fortsatt fengsling. Forholdsmessigheten må da vurderes på nytt av tingretten. Lagmannsrettens vurdering av forholdsmessigheten er begrenset til inneværende fengslingsperiode.»
- (13) Ankeutvalget har forståelse for at det etter utsettelsen av fristen til de sakkyndige, var vanskelig å anslå tidspunktet for hovedforhandlingen. Lagmannsretten skulle likevel ha vurdert spørsmålet ut fra foreliggende opplysninger og erfaring. Som det fremgår av Rt-2008-1102 avsnitt 18 vil retten etter omstendighetene også kunne ha en undersøkelsesplikt hva gjelder tidspunktet for hovedforhandlingen. Dette vil for eksempel gjelde i en sak som den foreliggende, der det ved forholdsmessighetsvurderingen må sees hen til at siktede sannsynligvis vil bli påstått overført til tvungent psykisk helsevern. Det vises til Ot.prp. nr. 53 (1983-84) punkt 3.1.2.3 og Prop. 122 L (2014-2015) punkt 4.5 om varetektsfengsling av strafferettslig utilregnelige.
- (14) Det beror på en saksbehandlingsfeil når lagmannsretten begrenset seg til å vurdere forholdsmessigheten i inneværende fengslingsperiode. Kjennelsen må følgelig oppheves, jf. straffeprosessloven § 385 tredje ledd andre punktum sammenholdt med § 343 første ledd.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Espen Bergh
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)